

Ovo je nezvaničan prevod GNU-ove opšte javne licence na srpski. Njega nije objavila Zadužbina za slobodni softver, i on ne navodi na pravni način odredbe raspodele softvera koji koristi GNU-ovu OJL — njih sadrži samo engleski original. Međutim, nadamo se da će ovaj prevod pomoći ljudima sa srpskog govornog područja da bolje razumeju GNU-ovu OJL.

This is an unofficial translation of the GNU General Public License into Serbian. It was not published by the Free Software Foundation, and does not legally state the distribution terms for software that uses the GNU GPL—only the original English text of the GNU GPL does that. However, we hope that this translation will help Serbian speakers understand the GNU GPL better.

## GNU-OVA OPŠTA JAVNA LICENCA

Verzija 2, jun 1991 (1)

### **Autorska prava:**

*Copyright © 1989, 1991 Free Software Foundation, Inc.  
59 Temple Place - Suite 330, Boston, MA 02111-1307, USA.*

Dozvoljeno je umnožavanje i raspodela doslovnog primerka teksta ove licence, ali nije dozvoljeno njeno menjanje.

## Uvod

Za većinu softvera licence su načinjene sa ciljem da vam oduzmu slobodu da ga delite sa drugima i menjate. Nasuprot tome, GNU-ova opšta javna licenca vam garantuje slobodu deljenja i izmene slobodnog softvera da bi osigurala slobodu softvera za sve njegove korisnike. Ova Opšta javna licenca se odnosi na većinu softvera iz Zadužbine za slobodni softver i na svaki drugi program, čiji se autori obavežu na njeno korišćenje. (Drugi softver Zadužbine za slobodni softver je umesto ove licence pokriven GNU-ovom bibliotečkom opštom javnom licencom (2).) I vi je možete primeniti na vaše programe.

Kada govorimo o slobodnom softveru, mislimo na slobodu, a ne na cenu. Naše opšte javne licence su zamišljene da osiguraju vašu slobodu raspodele primeraka slobodnog softvera (i naplaćivanja za tu uslugu po želji), primanja izvornog koda ili njegovog dobijanja po želji, mogućnosti izmene softvera ili korišćenja delova istog u novim slobodnim programima; i da vam daju do znanja da to možete da uradite.

Da bismo zaštitili vaša prava, moramo da postavimo ograničenja koja zabranjuju bilo kome da vam ospori ova prava ili da traži od vas da ih se odreknete. Ako raspodeljujete primerke softvera ili ga izmenite, ova ograničenja su za vas obavezujuća.

Na primer, ako raspodeljujete primerke takvog programa, besplatno ili za određenu novčanu nadoknadu, morate dati i primaocima sva prava koja sami posedujete. Morate se postarati da i oni prime ili mogu da dobiju izvorni kod. Najzad, morate im pokazati ove odredbe da bi bili upoznati sa svojim pravima.

Mi štitimo vaša prava u dva koraka: (1) štitimo softver zaštitom autorskih prava, i (2) nudimo Vam ovu licencu koja Vam daje pravnu dozvolu da umnožavate, raspodeljujete i/ili menjate softver.

Takođe, radi zaštite svakog autora i nas hoćemo da se osiguramo da svako razume da ne postoji garancija za ovaj slobodni softver. Ako je softver neko drugi izmenio i prosledio ga, hoćemo da primaoci znaju da ono što imaju nije original, tako da se bilo kakvi problemi koji su nastali zbog drugih, neće odraziti na ugled autora originala.

Najzad, sve slobodne programe neprestano ugrožavaju softverski patenti. Mi hoćemo da izbegnemo opasnost da raspodeljivači slobodnog programa individualno dobiju patentne licence i na taj način stave program u privatno vlasništvo. Da bismo sprečili ovo, jasno smo istakli da svaki patent mora da bude licenciran za svačiju slobodnu upotrebu ili da uopšte ne bude licenciran.

Precizne odredbe i uslovi umnožavanja, raspodele i izmene slede.

## ODREDBE I USLOVI UMNOŽAVANJA, RASPODELE I IZMENE

**0.** Ova licenca se odnosi na svaki program ili drugo delo koje sadrži saopštenje vlasnika autorskih prava u kom stoji da može biti raspodeljen pod odredbama ove opšte javne licence. „Program“ će nadalje označavati svaki takav program ili rad, a „delo zasnovano na Programu“ će označavati Program ili bilo koji rad proistekao iz njega po Zakonu o autorskim pravima; tj. delo koje sadrži Program ili njegov deo, bilo doslovni ili sa izmenama i/ili preveden na drugi jezik. (Odavde pa nadalje, prevod je uključen bez ograničenja u pogledu izraza „izmena“.) Svaki korisnik licence je označen kao „vi“.

Druge aktivnosti osim umnožavanja, raspodele i izmene nisu obuhvaćene ovom licencom; one su izvan njenog domena. Čin pokretanja Programa nije ograničen, a dobijeni rezultat izvršavanja Programa je obuhvaćen u slučaju da se njegov sadržaj sastoji od dela zasnovanog na Programu (nezavisno od činjenice da je nastao kao rezultat pokretanja Programa). Ovo neposredno zavisi od toga šta Program radi.

**1.** Vi možete umnožavati i raspodeliti doslovne primerke izvornog koda Programa čim ga primite, na bilo kojem medijumu, uz uslov da na adekvatan i odgovarajući način označite na svakom primerku odgovarajuće saopštenje o autorskim pravima i objašnjenje garancije; sačuvate nedirnutim saopštenja koja se pozivaju na ovu licencu i odsustvo bilo kakve garancije; i svim drugim primaocima Programa date primerak ove licence zajedno sa Programom.

Vi možete naplaćivati novčanu nadoknadu za čin fizičkog prenosa primerka, i po vašem izboru možete ponuditi zaštitu garancijom u zamenu za novčanu nadoknadu.

**2.** Vi možete izmeniti vaš primerak ili primerke Programa ili bilo kog njegovog dela, obrazujući delo zasnovano na Programu, i umnožavati i raspodeliti takve izmene ili dela pod gornjim odredbama člana 1, uz uslov da sami takođe ispunite svaki od sledećih uslova:

**a)** morate osigurati da izmenjene datoteke nose uočljiva obaveštenja da ste vi izmenili datoteke kao i datum bilo kakve izmene;

**b)** morate osigurati da svako delo koje raspodeljujete ili izdajete, a koje u celini ili delom sadrži ili je izvedeno iz Programa ili bilo kog njegovog dela, bude licencirano u celini bez novčane nadoknade svim trećim licima pod odredbama ove licence;

**v)** ako izmenjeni program čita naredbe interaktivno kada je pokrenut, vi morate osigurati da, kada je pokrenut u cilju takve interaktivne upotrebe na uobičajen način, ispiše ili prikaže objavu koja uključuje odgovarajuće saopštenje o autorskim pravima i saopštenje da ne postoji garancija (ili da vi dajete garanciju) da korisnici mogu raspodeliti program pod ovim uslovima, i objašnjenje korisniku kako da prikaže primerak ove licence. (Izuzetak: ako je Program interaktivan ali obično ne ispisuje takvu objavu, vaše delo zasnovano na Programu ne mora da ispiše objavu.)

Ovi zahtevi se odnose na izmenjeno delo kao celinu. Ako uočljivi delovi takvog dela nisu izvedeni iz Programa, pa se mogu razumno shvatiti kao nezavisna i odvojena dela za sebe, onda se ova licenca i njene odredbe ne odnose na te delove kada ih raspodeljujete kao odvojena dela. Ali kada raspodeljujete iste delove kao deo celine koja je delo zasnovano na Programu, raspodela celine mora biti pod odredbama ove licence, čije dozvole za druge njene nosioce se proširuju na celinu, a samim tim na svaki deo bez obzira ko ga je napisao.

Namera ovog člana nije da traži prava ili ospori vaša prava na delo koje ste u celini napisali; namera je prvenstveno da se uspostavi pravo na kontrolu raspodele izvedenih ili kolektivnih dela zasnovanih na Programu.

Samo priključivanje Programu (ili delu zasnovanom na Programu) drugog dela koje na njemu nije zasnovano na jedinici za skladištenje ili medijumu za raspodelu ne dovodi drugo delo pod okvir ove licence.

**3.** Možete umnožavati i raspodeliti Program (ili delo zasnovano na njemu, po članu 2) u objektnom kodu ili izvršnom obliku pod gornjim odredbama članova 1 i 2 uz uslov da uradite jednu od sledećih stvari:

**a)** da priložite uz njega potpuni odgovarajući mašinski čitljiv izvorni kod, koji mora biti raspodeljen prema gornjim odredbama članova 1 i 2 na medijumu uobičajenom za razmenu softvera; ili,

**b)** da priložite uz njega pismenu ponudu, važeću bar tri godine, o dostavljanju bilo kojoj trećoj strani, uz novčanu nadoknadu ne veću od cene potrebne da obavite fizičku raspodelu izvora, potpunog mašinski čitljivog primerka odgovarajućeg izvornog koda, za raspodelu prema gornjim odredbama članova 1 i 2 na medijumu uobičajenom za razmenu softvera; ili,

**v)** da priložite uz njega informaciju koju ste dobili kao ponudu o raspodeli odgovarajućeg izvornog koda. (Ova mogućnost je dozvoljena samo za nekomercijalnu raspodelu i samo ako ste dobili program u objektnom kodu ili izvršnom vidu uz takvu ponudu, prema gornjoj tački b.)

Izvorni kod dela podrazumeva oblik dela najpogodniji za pravljenje izmena na njemu. Za delo u izvršnom obliku, potpuni izvorni kod podrazumeva sav izvorni kod za sve module koje ono sadrži, sa dodatkom svih datoteka koji definišu interakciju i spisa za kontrolu prevođenja i instaliranja izvršne verzije. Međutim, kao poseban izuzetak, raspodeljeni izvorni kod ne mora da uključi sve što se obično raspodeljuje (bilo u izvornom ili izvršnom obliku) sa glavnim komponentama (prevodiocem, jezgrom, i tako dalje) operativnog sistema na kom se pokreće izvršna datoteka, osim ukoliko se sama ta komponenta ne isporučuje sa izvršnom datotekom.

Ako se raspodela izvršnog ili objektnog koda vrši ponudom pristupa primerku sa određenog mesta, onda se ponuda istovetnog izvornog koda sa istog mesta računa kao raspodela izvornog koda, čak i u slučaju kada se od treće strane ne zahteva da umnožava izvorni kod zajedno sa objektnim kodom.

**4.** Program se ne sme umnožavati, menjati, podlicencirati ili raspodeliti drugačije nego što je izričito istaknuto ovom licencom. Svaki drugačiji pokušaj umnožavanja, menjanja, podlicenciranja ili raspodele programa nije

punovažan i automatski obustavlja vaša prava pod ovom licencom. Međutim, stranama koje su od vas primile primerke ili prava pod ovom licencom neće se obustaviti njihove licence sve dok se one potpuno pridržavaju njenih odredbi.

**5.** Od vas se ne traži da prihvatite ovu licencu, pošto je niste potpisali. Međutim, ništa drugo vam ne dozvoljava da menjate ili raspodeljujete Program ili izvedena dela. Takve radnje su zabranjene zakonom ukoliko ne prihvatite ovu licencu. Tako, izmenom ili raspodelom Programa (ili dela zasnovanog na Programu), prihvatate da to uradite pod ovom licencom i pod svim njenim odredbama i uslovima za umnožavanje, raspodelu ili izmenu Programa ili dela zasnovanih na njemu.

**6.** Svaki put kada raspodeljujete Program (ili bilo koje delo zasnovano na Programu), primalac će automatski primiti licencu od prvobitnog nosioca za umnožavanje, raspodelu ili izmenu Programa prema ovim odredbama i uslovima. Vi ne možete dalje ograničiti primaočevo korišćenje ovde datih prava, kao što vi niste ni odgovorni ako treća strana nametne usklađivanje sa odredbama ove licence.

**7.** Ako su vam, kao posledica sudske presude ili pod izgovorom kršenja patenta ili bilo kakvog drugog razloga (ne ograničavajući se isključivo na pitanja patenata), nametnuti uslovi (bilo sudskim nalogom, poravnanjem ili drugačije) koji su u suprotnosti sa uslovima ove licence, oni vas ne izuzimaju od uslova ove licence. Ako je raspodela ili bilo koja druga vaša primenljiva obaveza u suprotnosti sa ovom licencom, onda kao posledicu toga ne možete uopšte raspodeliti Program. Na primer, ako patentna licenca ne dozvoljava besplatnu raspodelu Programa od strane svih primalaca primeraka ili indirektno preko vas, onda je jedini način da se zadovolji i ova licenca da se upotpunosti odreknete raspodele Programa.

Ako se bilo koji deo ovog člana označi kao neodgovarajući ili neprimenljiv pod bilo kojom određenom okolnošću, primenjuje se ostatak člana a član kao celina se primenjuje pod drugim okolnostima.

Cilj ovog člana nije da vas navede da prekršite bilo koje patente ili druga prava na svojini niti da ospori validnost takvih prava; ovaj član ima za svoj jedini cilj zaštitu integriteta sistema raspodele slobodnog softvera, koji je implementiran primenom javnih licenci. Mnogi ljudi su dali svoj nesebični doprinos u širokom spektru softvera raspodeljenog kroz ovaj sistem, oslanjajući se na njegovu doslednu primenu; na autoru/donatoru je da odluči da li je voljan/voljna da raspodeljuje softver kroz bilo koji sistem, a licenca ne može nametnuti taj izbor.

Ovaj član treba da detaljno razjasni ono što može biti posledica ostatka ove licence.

**8.** Ako su raspodela i/ili korišćenje Programa zabranjeni u određenim zemljama, bilo patentima ili autorskim pravima, prvobitni nosilac autorskih prava koji stavi Program pod ovu licencu može da priloži eksplicitno geografsko ograničenje raspodele, koje isključuje takve zemlje; tako da je raspodela dozvoljena samo u zemlji ili zemljama koje nisu isključene na takav način. U tom slučaju, ova licenca uključuje ograničenje kao da je deo njenog teksta.

**9.** Zadužbina za slobodni softver može povremeno objaviti revidirane i/ili nove verzije Opšte javne licence. Takve revizije će biti slične po duhu sadašnjoj verziji, ali se mogu razlikovati u detaljima u cilju razrešenja novih problema ili pitanja.

Svaka verzija će dobiti različit broj. Ako Program ističe broj verzije Licence koja se primenjuje na njega i tekst „i bilo koja sledeća verzija“, možete primenjivati odredbe i uslove te ili bilo koje sledeće verzije koju objavi Zadužbina za slobodni softver. Ako Program ne ističe broj verzije ove licence, možete izabrati bilo koju verziju koju je objavila Zadužbina za slobodni softver.

**10.** Ako želite da upotrebite delove Programa u drugim slobodnim programima čiji su uslovi raspodele drugačiji, pišite autoru i zamolite ga za dozvolu. Za softver nad kojim autorska prava ima Zadužbina za slobodni softver, pišite Zadužbini za slobodni softver; mi ponekad načinimo izuzetke za ovakve stvari. Naša odluka će biti motivisana sa dva cilja: čuvanja slobodnog statusa svega što je izvedeno iz našeg slobodnog softvera i promovisanja deljenja i ponovne upotrebe softvera uopšte.

## **ODSUSTVO GARANCIJE**

**11.** USLED LICENCIRANJA OVOG PROGRAMA BEZ NOVČANE NADOKNADE, NE POSTOJI GARANCIJA ZA PROGRAM U OKVIRU POSTOJEĆIH ZAKONA. AKO NIJE DRUGAČIJE NAPISANO, NOSIOCI AUTORSKIH PRAVA I/ILI DRUGA LICA NUDE PROGRAM „TAKAV KAKAV JE“ BEZ BILO KAKVE GARANCIJE, BILO EKSPLICITNE ILI IMPLICITNE, UKLJUČUJUĆI ALI SE NE OGRANIČAVAJUĆI NA IMPLICITNE GARANCIJE KOMERCIJALNE VREDNOSTI ILI ISPUNJAVANJA ODREĐENE POTREBE. CELOKUPAN RIZIK KVALITETA I PERFORMANSI JE NA VAMA. U SLUČAJU DA SE ISPOSTAVI DA JE PROGRAM DEFECTAN, VI SNOSITE TROŠKOVE POTREBNOG SERVISIRANJA ILI POPRAVKE.

**12.** NI U KAKVIM OKOLNOSTIMA, IZUZEV AKO TO ZAHTEVA POSTOJEĆI ZAKON ILI PISMENI DOGOVOR, NOSILAC AUTORSKIH PRAVA ILI BILO KOJE DRUGO LICE KOJE MOŽE IZMENITI I/ILI RASPODELITI PROGRAM UZ POŠTOVANJE PRETHODNE DOZVOLE, NEĆE VAM BITI ODGOVORNI ZA ŠTETE, KOJE OBUHVATAJU SVE OPŠTE,

POSEBNE, SLUČAJNE ILI NAMERNE ŠTETE PROUZROKOVANE UPOTREBOM ILI NEMOGUĆNOŠĆU UPOTREBE PROGRAMA (UKLJUČUJUĆI ALI SE NE OGRANIČAVAJUĆI NA GUBITAK PODATAKA ILI POGREŠAN PRIKAZ PODATAKA ILI GUBITKE KOJE STE IZAZVALI VI ILI TREĆA LICA ILI NEMOGUĆNOST PROGRAMA DA FUNKCIONIŠE SA BILO KOJIM DRUGIM PROGRAMIMA), ČAK I AKO SU TAJ NOSILAC ILI DRUGA LICA BILI UPOZNATI SA MOGUĆNOŠĆU TAKVIH ŠTETA.

**KRAJ ODREDBI I USLOVA**